

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 6^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1982

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΗ ΘΕΟΧΑΡΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΠΕΡΙΚΛΗ ΘΕΟΧΑΡΗ

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἡ σημερινή ἑκτακτος συνεδρίασις τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Σπύρου Σκαρπαλέζου.

Ἡ δραστηριότης τοῦ συναδέλφου τόσο εἰς τὸ πανεπιστήμιον ὡς δασκάλου, ὅσον καὶ εἰς τὴν κοινωσίαν ὡς ὑπηρέτου τῆς ἰατρικῆς, θὰ ἀναπτυχθῇ ἀπὸ τὸν συνάδελφον κ. Νικόλαον Λοῦρον. Εἰς ἐμένα ἀπομένει νὰ δώσω τὴν ἐντύπωσιν ποὺ ἔχει σχηματίσει ἡ Ἑλληνικὴ κοινωσία γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ νέου συναδέλφου.

Ὁ καθηγητὴς Σκαρπαλέζος, μετὰ ἀπὸ τὶς ἐγκύκλιες σπουδῆς του καὶ τὴν βαθεῖα ἐπιστημονικὴν του κατάρτισιν στὰ πανεπιστήμια τῆς χώρας μας καὶ τῆς Γαλλίας, ἐπέστρεψε τὸ 1948 εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐμποτισμένος τόσο ἀπὸ τὰ νάματα τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, ὅσον καὶ ἀπὸ βαθὺ φιλοσοφικὸν πνεῦμα γιὰ τὶς ὑποχρεώσεις του πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν κοινωσίαν. Ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἰδεῶν του ἦτο τὸ γεγονός ὅτι ἐνεφύσησεν ἀμέσως νέον πνεῦμα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς νευρολογίας εἰς τὴν χώραν μας.

Παρέλαβε μία στατικὴ Ἐπιστήμη, βασισμένη σὲ κλινικὰ μόνον κριτήρια, καὶ τὴν μετέτρεψε εἰς πολὺπλευρὴν Ἐπιστήμην, κλάδο τῆς Γενικῆς Ἰατρικῆς. Χάρις εἰς τὴν δραστηριότητά του ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀξία τοῦ νέου κλάδου καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν καθημερινὴν πράξιν ἡ ἠλεκτροεγκεφαλογραφία, καὶ γενικὰ αἱ ἠλεκτροφυσιολογικαὶ

μέθοδοι διερευνήσεως τοῦ Νευρικοῦ συστήματος. Ἀνέπτυξε πρότυπα Νευροχημικά καὶ Νευροφυσιολογικά ἐργαστήρια καὶ ἐγκαινίασε στὸ Αἰγινήτειον Νοσοκομεῖον τὴν στενὴν συνεργασίαν Νευρολόγων καὶ Νευροχειρουργῶν, θεσμοὶ ποὺ ἐπεξετάθη σὲ ὅλα τὰ Νοσοκομεῖα τῆς Ἑλλάδος. Μὲ τὴν δραστηριότητά του αὐτήν, ἡ Νευρολογία ἔπαυσε νὰ εἶναι στενὴ καὶ ἀπομονωμένη εἰδικότης, ἀλλὰ μετεβλήθη σὲ εἰδικότητα διακλαδική, ἰσοδύναμη μὲ τὶς μεγάλες ἀδελφές της, τὴν Παθολογία, τὴ Χειρουργική, τὴ Μαιευτική - Γυναικολογία.

Τὸ κυριώτερόν του ὅμως ἐπίτευγμα εἶναι ὅτι ἐθεώρησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καθήκον του νὰ ἀγκαλιάσῃ τοὺς νέους ἐπιστήμονες μαθητές του. Ἄνοιξε τὴν καρδιά του στὸν νέον Ἑλληνα γιατρό, ποὺ τὸν εἶδε ὡς συνεργάτη καὶ συνεχιστὴ τῆς ἀποστολῆς του ὡς ἰατροῦ καὶ ὄχι ὡς ἀντίπαλο. Μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, ἔγινε ἀναμφισβήτητα ἓνας ἐκ τῶν δημοφιλεστέρων Ἰατρῶν - Διδασκάλων καὶ πάντοτε ὑπῆρξεν ὁ ἀδέκαστος καὶ σεβαστός, ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές, διαιτητὴς διαφορῶν κάθε φύσεως καὶ μεταξὺ ποικίλων ὁμάδων.

Τὰ βραβεῖα καὶ διακρίσεις ποὺ τοῦ ἔχουν ἀπονεμηθῆ μέχρι σήμερα, τόσο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ὅσο καὶ ἀπὸ ξένες Κυβερνήσεις μαρτυροῦν τὴν ἀξίαν τῆς προσπάθειάς καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ νέου συναδέλφου.

Ἔτσι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ὑποδεχόμενη σήμερα τὸν συνάδελφον Σκαρπαλέζον, θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν της εὐτυχῆ, διότι πικνώνει τὶς τάξεις της ἐπιστήμων τέτοιας ἰκανότητος καὶ τέτοιων ἐπιτευγμάτων, καὶ ἄνθρωπος τέτοιας ἀξίας.

Εἶμαι εὐτυχῆς ποὺ τὴν στιγμὴν αὐτήν, σύμφωνα μὲ τὰ καθιερωμένα, σᾶς περιβάλλω μὲ τὸ μέγα διάσημον τῆς Ἀκαδημίας, ποὺ συμβολίζει τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἔργου σας, ἀλλὰ καὶ ὑπόσχεσιν διὰ τὸ μέλλον. Σᾶς εὐχομαι νὰ φέρετε ὑπερφηάνως τὸ μέγα τοῦτο διάσημον ἐπὶ μακρόν. Καλῶς ὠρίσατε εἰς τὴν οἰκογενεὶάν μας, συνάδελφε Σπύρο Σκαρπαλέζο.

Κατ' ἐντολήν τῆς Συγκλήτου ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Νικόλαος Λοῦρος θὰ προσφωνήσῃ τὸν νέον μας ἀκαδημαϊκόν. Παρακαλῶ τὸν κ. Νικόλαο Λοῦρο νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ λάβῃ τὸν λόγον.

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΛΟΥΡΟΥ

Κύριε,

Σᾶς προσφωνῶ μὲ τὸν ἀπέριττο αὐτὸ τίτλο, γεμάτον ὅμως περιεχόμενο, γιὰ νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν στὸ Ἀνώτατο τοῦτο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς χώρας μας, ποὺ σᾶς ἐξέλεξε Τακτικὸ Μέλος του.

Χαίρω ιδιαίτερα, ότι σέ μένα ἔτυχε ἡ τιμητική ἐντολή τῆς Συγκλήτου πού μου δίνει τήν εὐκαιρία νά ἐπαναλάβω καί στήν δημόσια αὐτῆ ἐπίσημη ὑποδοχή σας, ὅσα πιστεύω γιά σᾶς ἀπό πολλά χρόνια. Ἐφ'ὅσον γνωρίζομαστε ἀπό τότε πού καί ἀπό τήν δική μου διδασκαλία κάτι ἴσως θά θυμόσαστε, χωρίς βέβαια, αὐτῆ νά σχετίζεται μέ τήν πανεπιστημιακή σταδιοδρομία σας.

Ἐνάμεσα στοὺς πρώτους φοιτητές μου στήν Ἑλλάδα, ὅταν καί ἡ δική μου νεότητα μέ βανκάλιζε νά νομίζω πὼς ἀνῆκα τάχα ἀκόμα σ' αὐτούς, θυμᾶμαι τὸ χαμόγελό σας, σπινθηροβόλο ἀλλὰ καί βαθυστόχαστο, γεμάτο ἐνδιαφέροντα σὰν ἐκεῖνα πού οἱ κόποι σας καί ἡ ἰκανότητά σας πραγματοποίησαν ἀργότερα.

Καί δὲν ξεχνῶ ἀκόμα τὴ συνάντησή μας στὸ Παρίσι, ὅταν σᾶς βοήθα ἀργότερα («ἀνατέλλοντα ἀστέρα») ἀνάμεσα στοὺς Νευρολόγους τῆς ἐποχῆς.

Σὲ σύντομες συνομιλίες μας, ἄκουσα τὴν ἡρεμὴ βαθιά σας φωνὴ νά μέ πληροφορεῖ γιὰ τὴ διπλή σας ἐπίδοση στήν Νευρολογία καί τὴν Ψυχιατρική, πού ἔδωσε πολλοὺς καρπούς, ὅταν τοὺς προσφέρατε τὰ προσόντα σας, ὡς ὑποψήφιος Καθηγητῆς τῆς Νευρολογίας στήν Ἱατρικὴ μας Σχολή. Εἶχα τότε τὴν χαρὰ νά συμβάλω κι ἐγὼ στήν ἐκλογή σας, τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς θητείας μου.

Ἀπὸ τότε τὸ Αἰγινήτειο πῆρε στὰ χέρια σας νέα ζωή. Μὲ τὴ γνωστή, φεῦ, τακτικὴ τῆς ἀπαιτητικῆς Πανεπιστημιακῆς ἐπαιτείας, κατορθώσατε νά προικίσετε τὸ παλιὸ κτίριο τοῦ Μιχαὴλ Κατσαρᾶ μέ διάφορες προσθήκες, γεμάτες ὄργανα καί προπάντων πνεῦμα συνδυασμένο, κλινικὸ καί ἐρευνητικὸ, μέ τὴν συνεργασία τοῦ ἀξιου Ψυχιάτρου συναδέλφου σας καί μαθητῆ σας, Καθηγητῆ Κωνσταντίνου Στεφανῆ.

Παρ' ὅλη τὴ φθορὰ τοῦ χρόνου, τὸ γερασμένο Αἰγινήτειο, ἄπλωσε μέ τὴ δική σας δραστηριότητα καινούργιους πλοκάμους, πού στεγάζουν σήμερα ἄπειρα σύγχρονα ἐργαστήρια τῆς ἐμπνευσμένης δικῆς σας ἡγεσίας. Καί ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς ἀποχώρησής σας ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ διδασκαλία, ἀφήσατε ἓνα πολύπλευρο νοσοκομειακὸ συγκρότημα, πού δὲν θαυμάζεται μόνο ἀπὸ τοὺς συναδέλφους τοῦ τόπου σας, ἀλλὰ καί ἀπὸ κορυφαίους τοῦ ἐξωτερικοῦ, πού ἦρθαν ἄλλωστε ἀθροοί στὸ Πανεπιστήμιό μας γιὰ νά ἀποχαιρετήσουν τὴ διδακτικὴ σταδιοδρομία σας, μέ τὸν πρωτοφανῆ αὐτὸν τρόπο, τοῦ εἰδικοῦ δηλαδὴ γιὰ σᾶς τιμητικοῦ ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου.

Δὲν θά ἔπρεπε νά ἐπιτρέψω στὸν ἑαυτό μου νά ἀναλύσει τὶς ἐπιστημονικῆς ἐργασίες σας μέ τοὺς πολύπλοκους τίτλους, ὥστε νά θεωρηθεῖ ὅτι ὁ κλάδος σας ἀνέχεται τὴν κρίση μου. Θέλω, ὅμως, νά τονίσω τὴ σοβαρότητα καί ἀντικειμενικότητα κάθε ἐργασίας σας σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου, ὅπως ἀπὸ παντοῦ τονίζεται, οἱ

ἐπιστημονικὲς ἀνακρινώσεις στιγματίζονται ἀπὸ παντοῖοτρόπες ἀμφιβολίες. Σεῖς δὲν ἀκολουθήσατε τὴν τεμάχιση στὶς ἔρευνές σας, γιὰ νὰ φαῖνται περισσότερες οἱ ἐργασίες σας : Οὐτε προσλάβετε τόσους συγγραφεῖς στὶς ἀνακρινώσεις σας, ὥστε νὰ ἐξυπηρετεῖται ἡ ἀνταλλακτικὴ ἐκμετάλλευση στὰ λεγόμενα *Citation Index*. Σεῖς πάντα προσπαθήσατε νὰ ἀποφύγετε τὴ δημιουργία ἐντυπώσεων.

Ἄλλωστε, Κύριε, ἡ Ἀκαδημία δὲν εἶναι Πανεπιστήμιο, ὅπου ἐκεῖ ἀξιολογεῖται δηλαδὴ τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο, γιὰ νὰ ἐπιτραπεῖ στὸν ὑποψήφιο δόκιμο ἐπιστήμονα νὰ διδάξει τοὺς νεώτερους. Ἡ Ἀκαδημία προσπαθεῖ νὰ ἐκλέγει ἀγνωρισμένες προσωπικότητες μὲ εὐρύτερες διαστάσεις, καὶ ἐξετάζοντας τὰ ἔργα τῶν ὑποψηφίων, νὰ ἐνημερώνεται γιὰ τεκμήρια ἠθους καὶ πνεύματος.

Πέρα, ὅμως, ἀπὸ τὴν καθαρὰ ἐπιστημονικὴ σας σοφία ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Ὀλομέλεια, ποὺ δὲν διαθέτει πάντα προσόντα εἰδικῶν κριτῶν καὶ θεωρεῖ δεδομένα ὅσα οἱ ἀρμόδιοι εἰσηγητὲς ἐκτιμοῦν, ἰδιαίτερη ἀποδίδει ἀξία στὴν ἀναμεταξύ μας παρουσία τῆς πολυσύνθετης προσωπικότητάς σας, ποὺ ξεπερνᾷ τὰ ὅρια τῆς εἰδικότητάς σας, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ τῆς ἱατρικῆς σφραγίδας. Ἡ μία ἄλλωστε συνδυασμένη μὲ τὴν ἄλλη ἐκτείνονται μέσα στὸν ὄγκο τῆς εὐρύτερης πνευματικῆς νοοτροπίας ποὺ σᾶς χαρακτηρίζει.

Ἡ Ἀκαδημία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκπρόσωπους πολλῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ ἐκτιμᾷ ἰδιαίτερα τὸν ἄνθρωπο ποὺ περιβάλλεται στὸ σπῆτι τοῦ ἀπὸ καλαίσθητη εἰκαστικὴ συλλογὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀτμόσφαιρα. Ἡ Νευρολογία ἄλλωστε προσφέρει τὸ ὑπόστρωμα γιὰ τὴ μελέτη τοῦ σοφοῦ συνδυασμοῦ τῶν πνευματικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀνθρώπου ποὺ, ὅμως, σὲ κάποιο ἀμφισβητούμενο σύνορο ξεπερνᾷ τὴ φυσιολογικότητα καὶ πλανιέται στὰ σύννεφα τῆς παθολογικῆς φαντασίας.

Ἡ σχέση τῆς διάνοιας μὲ τὴν ὀργανικὴ λειτουργία συμπλησιάζει ὁλοένα, γιὰ νὰ ἀνακαλύπτει μὲ τὴν δική σας εἰδικότητα τὰ προβλήματα τῶν ὀρίων.

Ἄλλὰ δὲν εἶσθε μόνον διαπρεπὴς γιαιτρός, ἐρευνητὴς καὶ καλλιτέχνης, ἀγαπητέ μου Κύριε. Εἴσαστε καὶ λάτρης τῆς ἀρχαιότητος ποὺ ἀπασχολεῖ τὴν πολυδαίδαλη περιέργειά σας.

Στὸ σπῆτι σας, σᾶς περιστοιχίζει ὀλόκληρη συλλογὴ, ἐπίσημα δηλωμένη, μὲ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ εὐρήματα ποὺ σᾶς περιμένουν τὸ βράδυ, ὅταν ἡ κούραση σᾶς μεταφέρει ἐκεῖ ὅπου τὸ πνεῦμα σας προσπαθεῖ νὰ ἀντλήσει καινούργιες δυνάμεις. Τότε ἡ ὄνειροπόλησή σας στρέφεται κάποτε στὸν ἡρωικὸ ἐκεῖνο πρόγονό σας, ποὺ ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης ἀποκαλεῖ στὶς 15 Μαΐου 1823 («ἐξοχώτατον ἱατρὸν Σιὸρ Τζουάνε Σκαρπαλέζον, ἄξιον καὶ δοκιμασμένον ἀρχίατρόν μου»). Ὁ Ἰωάννης αὐτός, σπουδασμένος στὴν Ἰταλία, κληροδότησε ἀσφαλῶς στοὺς ἀπογόνους τοῦ τὴν ἀξία τῆς ποιότητος.

“Όλα αὐτὰ τὰ ἐνδιαφέροντα σᾶς χαρακτηρίζουν ὡς τὸν ἰδανικὸ ᾿Ακαδημαϊκὸ μὲ τὴν πλατιὰ διανόηση καὶ πείρα, πὸν κοσμεῖ τὴν ᾿Ακαδημία μας καὶ πὸν θὰ ἦταν ἐκ μέρους μου κατάχρηση τοῦ χρόνου ἂν συνέχιζα νὰ ἐξυμνῶ, ἀντὶ νὰ σᾶς ἀκούσομαι.

Τερματίζω, λοιπόν, ἐδῶ τὸν ἀδελφικὸ χαιρετισμὸ πὸν σᾶς ἀπευθύνω μὲ τὶς ἐγκάρδιες εὐχὲς τῆς ᾿Ακαδημίας καὶ τὶς δικές μου γιὰ ὑγεία καὶ συνέχεια τῆς τιμητικῆς γιὰ τὴν ᾿Ακαδημία δράσης σας.

Κύριε, καλῶς ὀρίσατε!

ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΠΟ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ

Κύριε Πρόεδρε τῆς ᾿Ακαδημίας,

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ φιλόφρονα λόγια σας, πὸν τόσο μὲ τιμοῦν, καὶ τὸν εὐγενικὸ χαιρετισμὸ σας, πὸν τόσο ἐγκάρδια μοῦ ἀνοίγει ἐπίσημα τὴν εἴσοδο στοῦ ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα.

Σεβαστὲ καὶ ἀγαπητὲ μου Διδάσκαλε, Κύριε Λοῦρο,

“Όταν ἀπευθύνομαι σὲ Σᾶς, νοιώθω τὰ ἴδια πάντα αἰσθήματα μ’ αὐτά, πὸν πρὶν μισὸ σχεδὸν αἰῶνα μὲ ὠθοῦσαν νὰ παρακολουθῶ ἐθελοντικὰ τὰ μαθήματά Σας. Θυμᾶμαι τότε μὲ πόσο θαυμασμὸ πολλοὶ φοιτητὲς σπεύδαμε νὰ Σᾶς ἀκούσομαι, γιὰ νὰ μνηθοῦμε στὶς τελευταῖες προόδους τῆς ᾿Επιστήμης μας.

Μετὰ 30 χρόνια εἶχα τὴν τιμὴ νὰ εἰσέλθω στοῦ Σῶμα, τοῦ ὁποῖου σεῖς εἴσαστε ὁ Μέντωρ, ὁ κορυφαῖος Καθηγητής, πὸν ἐξέφραζε τὴ γνώμη του μὲ παρρησία, διατύπωνε προτάσεις ἐποικοδομητικὲς καὶ ἐνεργοῦσε μὲ σύνεση, φαντασία καὶ ροπή γιὰ καινοτομίες.

Εἶμαι ὑπερήφανος, Κύριε Καθηγητά, πὸν εἶχα κερδίσει ἀπὸ τότε τὴ συμπάθεια καὶ τὴν ἐκτίμησή σας. Καὶ αὐτῶν ἀκριβῶς τῶν αἰσθημάτων σας ἀντικατοπτρισμὸ ἀποτελοῦν οἱ ἔπαινοι καὶ οἱ κολακευτικοὶ χαρακτηρισμοί, μὲ τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγων λεπτῶν μὲ παρουσιάσατε στὴν ᾿Ακαδημία. Δὲν γνωρίζω πόσο πραγματικὰ τοὺς ἀξίζω αὐτοὺς τοὺς ἐπαίνους. Εἶμαι ὅμως εὐτυχής, γιὰτὶ προέρχονται ἀπὸ Σᾶς, τὸν παλιὸ μου Διδάσκαλο, πὸν μὲ τὰ ἔργα του καὶ τὰ πρόσφατα ἀκόμη κείμενά του δεσπόζει στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας.